

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om beaktandet av den nationella säkerheten i områdesanvändningen och i fastighetsinnehav

Till försvarsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om beaktandet av den nationella säkerheten i områdesanvändningen och i fastighetsinnehav (RP 253/2018 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande till försvarsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Perttu Wasenius, försvarsministeriet
- kriminalinspektör Pekka Vasara, centralkriminalpolisen
- branschdirektör Jari Panhelainen, Senatfastigheter
- förvaltningsdirektör Asko Harjula, Försörjningsberedskapscentralen
- ledande expert Mika Susi, Finlands näringsliv rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finsk Energiindustri rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Det viktigaste innehållet i propositionen. I den föreslagna lagstiftningen ges de behöriga myndigheterna behörighet att ingripa i överlåtelse av fastigheter om det i bakgrunden kan anses ligga mål som hotar vårt lands säkerhet. Regleringen svarar mot ett likartat säkerhetshot som lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp (172/2012). Ekonomiutskottet har i överensstämmelse med sitt ansvarsområde granskat den föreslagna lagstiftningen med avseende på dels försörjningsberedskapen, dels marknadens funktion. Utskottet anser att den föreslagna lagstiftningen behövs och fyller sitt syfte och tillstyrker den därför utan ändringar.

Läget beträffande den nationella övergripande säkerheten håller på att förändras. Det finns synliga tecken på att enskilda och statliga aktörer har börjat ta i bruk nya metoder för att påverka personer, beslutsfattande och samhällets tekniska basstrukturer. Därför är det nödvändigt att också

Utlåtande EkUU 62/2018 rd

utveckla motaktioner även om det i någon mån skulle kunna fördröja olika former av internationalisering.

Med tanke på en välfungerande lagstiftning är det angeläget att myndigheterna ur massan av fastighetsöverlåtelser kan sålla fram de fall då det är nödvändigt att ingripa. Ser man till helheten finns det ändå en ganska begränsad mängd förvärv gjorda av utlänningar, och att följa upp dem antas inte kräva några omfattande nyarrangemang av myndighetsåtgärderna.

Försörjningsberedskap. De kritiska aktörerna i fråga om försörjningsberedskap är huvudsakligen privata och de är många; I Försörjningsberedskapscentralens förteckning över kritiska verksamhetsställen upptas cirka 1 500 objekt. De flesta objekten i förteckningen finns i tätorter där de inte behöver skydd av särskilda skyddsområden. Men det finns kärnområden med avseende på logistik och energiöverföring som i vissa säkerhetssituationer skulle vara potentiella mål för specialinsatser. Behovet av att skydda dem bör bedömas regelbundet och med beaktande av förändringar i omvärlden.

Den föreslagna lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter för säkerställande av den nationella säkerheten innehåller också inlösen på grundval av försörjningsberedskap. Om inlösen i ett sådant fall skulle finansieras med medel ur försörjningsberedskapsfonden, skulle förfarandet avvika från det som beskrivs i propositionen. Det föranleder ändå inte ändringar i den föreslagna regleringen.

Marknadens funktion. Ekonomiutskottet välkomnar att det i princip ses positivt på utländska investeringar och att eventuella hot betraktas med tonvikt på förebyggande och principen om minsta olägenhet. Vid ekonomiutskottets utfrågning av sakkunniga har det framställts att för att minimera marknadseffekterna bör det gå att få information i förväg om de områden, som kan bli föremål för inlösen på grund av den nationella säkerheten. Ekonomiutskottet ser det som principiellt problematiskt att lokaliseringssuppgifter för objekt som är kritiska för Finlands nationella säkerhet skulle vara öppet och samlat identifierade. Denna typ av handlingars offentlighet skulle också ge möjlighet till manipulering för att få igång ett inlösningsförfarande.

Ekonomiutskottet påpekar att lagens tillämpningsområde är förhållandevis omfattande och att eventuella oklarheter i tolkningen av den således skulle kunna förorsaka osäkerhet på marknaden. Men ekonomiutskottet anser ändå att den nu föreslagna regleringen är ganska exakt och bedömer att tolkningen av den inte behöver medföra några betydande problem. Ändå ser utskottet det som viktigt att förfarandena för eventuella inlösningar planeras för smidighet i det avseendet att myndighetens intervention inte förorsakar oskäligt långa tider av osäkerhet i fastighetsköp, och att effekterna av denna lagstiftning följs upp också med avseende på marknadens funktion.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet föreslår

att försvarsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande EkUU 62/2018 rd

Helsingfors 16.1.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Martti Mölsä blå
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Touko Aalto gröna
medlem Harry Harkimo liik
medlem Petri Honkonen cent
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Eero Lehti saml
medlem Markus Lohi cent
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Ville Skinnari sd.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.